



Papa's brein zal nooit meer hetzelfde zijn

P6_Student Yentl Keijser geeft criminologieles aan ouderen

P16_Geen studieplek te vinden? Dan zoek je niet goed

P20_Onderzoek doen in een land waar je niet naartoe mag

P26_Nieuw! Een studiezaal met echte boekenkasten!

Griffioen
CULTUURCENTRUM VU

CURSUSSEN EN VOORSTELLINGEN
UILENSTEDE 106 TEL 020-5985100
VERKOOP VIA WWW.GRIFFIOEN.VU.NL

theater
cabaret
muziek
filmdans

**korting voor studenten
& medewerkers VU**

WERKEN BIJ DE VU

Bijdragen aan een betere wereld, door onderscheidend onderwijs en grensverleggend onderzoek. Dat is de ambitie van de Vrije Universiteit Amsterdam. Persoonlijke vorming en maatschappelijke betrokkenheid staan hierbij centraal. Vanuit verschillende disciplines en achtergronden werken wij samen aan innovaties en nieuwe inzichten op het hele wetenschappelijke spectrum.



Aan de VU studeren 23.000 studenten en werken 4.500 medewerkers. De uitstekend bereikbare VU-campus ligt in het hart van de Amsterdamse Zuidas.

Ben jij geïnteresseerd om bij de VU te werken? Kijk dan op:

WWW.WERKENBIJ.VU.NL

Werk jij al bij de VU? Hou dan de interne vacatures in de gaten op:

WWW.INTERNE.VACATURES.VU.NL

VU  **VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM**

ADVALVAS

JAARGANG 66 #18

COVER

De fysieke gevolgen
van **vaderschap** 10

Yentl Keijser geeft
colleges aan ouderen 6

Studieplekken
genoeg 16

Onderzoeksgebied:
Jemen 20

Ouderwets **nieuwe**
studiezaal 26

Opinie

Milieuheffingen 8

Meer vegan op VU 19

Column

Vinod Subramaniam 9

Sanne Pieters 32

En verder

Online nieuws 4

Mail/colofon 13

Onderzoeksnieuws 14

Studentenraad 24

De voorzitter vraagt 25

Ondernemingsraad 28

Griffioen en restaurant 30

Uilensteders 31

Pieters & Drachman 32

Coverfoto Anna Lotz

Het volgende nummer verschijnt op 19 juni 2019.

klimaatneutraal
natureOffice.com | NL-001-221499
gedrukt

ADVALVAS NR 18 – 5 JUNI 2019

Yiha!
Met een feestelijke buitendag viert
Tandheelkundecentrum Acta zijn
30ste verjaardag.
GROTE SPEELWEIDE, AMSTERDAMSE BOS, 24 MEI 2019, 11.57
FOTO PETER GERRITSEN





Voor al het laatste nieuws



Weinig draagvlak renteverhoging

Het plan om de rente op studieschulden te verhogen sneuvelt naar verwachting in de Eerste Kamer. Minister Van Engelshoven erkent dat er weinig draagvlak is voor de wetswijziging.

Onderwijswoordvoerder ontslagen

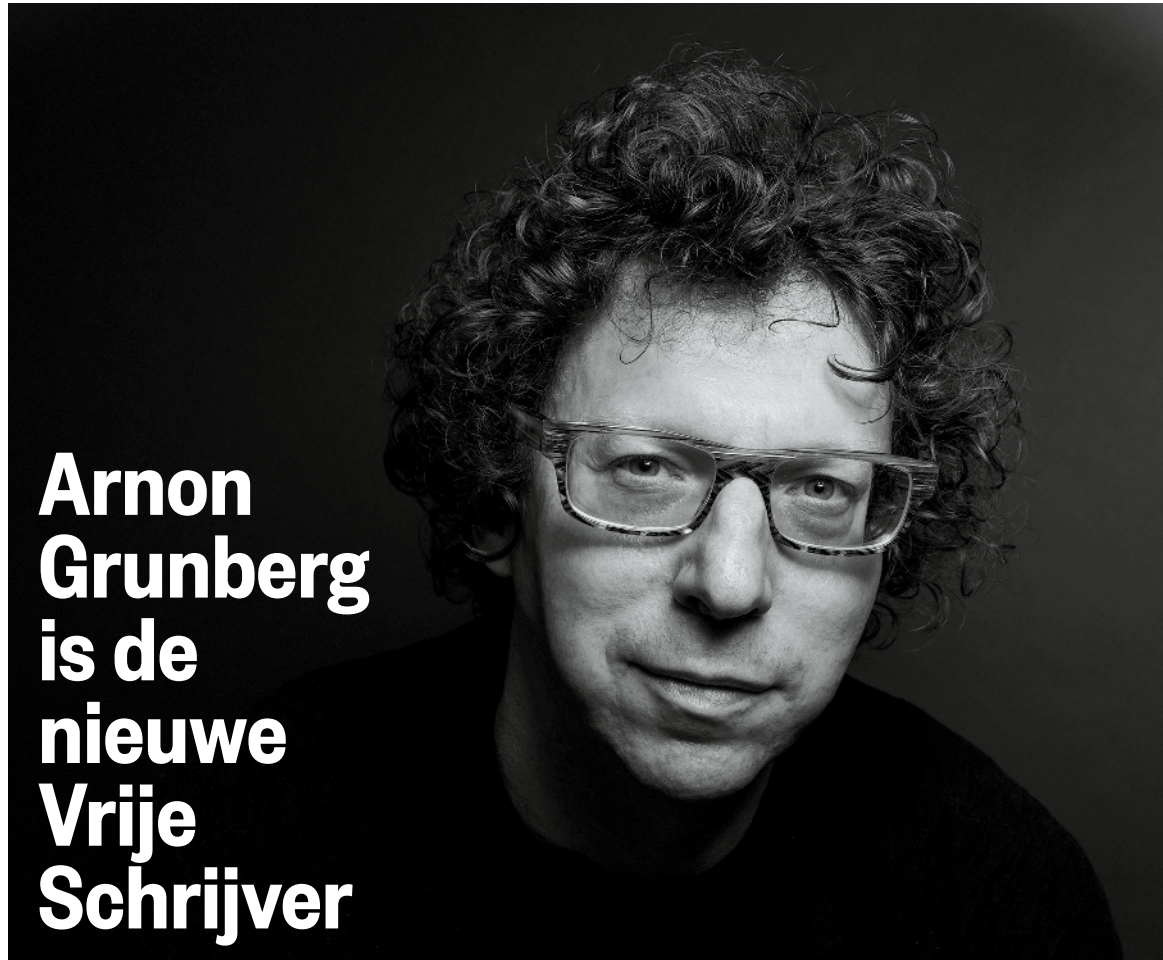
Kamerlid Zihni Özdil is uit de fractie van GroenLinks gezet. Aanleiding was zijn oproep om het "verrotte" leenstelsel af te schaffen dat zijn partijleider Jesse Klaver in 2015 aan een politieke meerderheid had geholpen.

Extra geld voor onderwijs

Het kabinet trekt de komende jaren 41 miljoen extra uit voor bètatechnische opleidingen in het mbo en het hoger onderwijs. Het effect van de herverdeling van het hoger onderwijsbudget door de commissie-Van Rijn wordt er maar deels mee verzacht.

Geen probleem met citaties tellen

Tweede van de wetenschappers staat neutraal of positief tegenover het huidige systeem van erkennen en waarderen, blijkt uit onderzoek van wetenschapsfinancier NWO. Maar aan 'science-diva's' hebben ze een broertje dood.



Arnon Grunberg is de nieuwe Vrije Schrijver

Ik wil de VU niet anders benaderen dan dat ik een slachthuis heb benaderd, een psychiatrisch ziekenhuis of een hotel in Beieren. Het gaat mij om het in kaart brengen van menselijke verhoudingen, hun overlevingsstrategieën op de werkplaats en het decoderen van hun geheime codes", stelde schrijver Arnon

Grunberg bij zijn aantreden. Grunberg is inmiddels zijn Vlaamse collega Annelies Verbeke opgevolgd aan de VU. Met deze auteur haalt de Vrije Universiteit een heel grote naam uit de literaire wereld binnen, die veel literaire prijzen heeft gewonnen. Hij debuteerde in 1994 met *Blauwe maandagen*. De verfilming van zijn roman *Tirza* (2010) leverde hem een nog breder publiek op.

Grunberg (Amsterdam, 1971) woont in New York, maar zal komend studiejaar geregeld op de VU zijn. Hij zal tijdens zijn aanstelling aan de VU reflecteren op het thema Governance for Society, over de weerbaarheid van de democratie. Hij is de dertiende Vrije Schrijver aan de VU. (WC)

Volg het nieuws over Grunberg op advalvas.vu.nl/nieuws

Jaar uitstel voor volledige open access

Uitgevers en kennisinstellingen krijgen een jaar langer de tijd om over te stappen naar volledige open access. De ingangsdatum is verschoven naar 1 januari 2021.

Coalitie S', een internationale groep van onderzoeksfinanciers waartoe ook NWO en ZonMW behoren, wil dat wetenschappers alleen nog publiceren in open access-tijdschriften. Publiek gefinancierd onderzoek moet voor iedereen gratis toegankelijk zijn, is de gedachte. Auteurs betalen eenma-

lig voor plaatsing, waardoor peperdure abonnementen op vakbladen tot het verleden behoren. Oorspronkelijk was het de bedoeling om vanaf 1 januari 2020 over te gaan naar volledige open access. Maar dat bleek te snel. Daarom wordt de ingangsdatum een jaar uitgesteld. Er is nog meer veranderd aan het plan: weten-

schappers mogen straks ook via de 'groene' route publiceren, dat wil zeggen dat hun artikelen in een tijdschrift nog steeds achter een betaalmuur staan, maar dat ze in een eigen archief voor iedereen toegankelijk zijn. (HOP)

Meer hierover op advalvas.vu.nl/nieuws > 3 juni



In kleding van kombuchaleer paradeerden de modellen van Organic Living Kombucha Couture zaterdag 1 juni door de VU-hortus. Scheikundestudent Iza Awad doet onderzoek naar de stof en ontwierp zelf de outfits. Zie tinyurl.com/izakombucha

Vrijheid van onderwijs?

Het islamitische Haga Lyceum blijft de gemoederen verhitten. 'De vrijheid van onderwijs moet eraan geloven in menig debat', stelt hoofddocent Johan Lievens. Lees zijn hele opiniestuk op advalvas.vu.nl/opinie

Paper in één nacht

Hoe het zover gekomen is, doet er nu even niet toe. Je hebt nog maar één nacht om een paper te schrijven. Advalvas legt uit hoe je dat, zonder knip- en plakwerk, voor elkaar krijgt op advalvas.vu.nl/tips&trucs



Reportages, bijeenkomsten, borrels, lezingen & meer

Kredietlimiet

5.000

euro moeten studenten meer aflossen aan rente op hun studieschuld als de voorgestelde renteverhoging doorgaat.

Als studenten een gemiddelde studielening hebben van 21.000 euro en een bovenmodaal inkomen, en ze lossen hun schuld af in 35 jaar, dan zijn ze over die periode 5.000 euro meer kwijt aan rente. Als de plannen van onderwijsminister Van Engelshoven doorgaan, tenminste. Maar de kans dat de renteverhoging deze week wordt afgeschoten is groot: er lijkt geen meerderheid in de Eerste Kamer voor dit besluit. (HOP)

Volg het nieuws over de renteverhoging doorgaat op advalvas.vu.nl



@advalvas_vu

Een selectie uit de opvallendste (re)tweets van de afgelopen dagen

@MirandaKlaver

3-6_Doe mee met het grote PROFETIE ONDERZOEK in Nederland <http://vu.nl/profetie>

@BNR

3-6_De telefoon stond roodgloeiend! #AskMeAnything ging over de berechting van Syriëstrijders en IS-strijders! @JorgenRaymann sprak @mariekedehoon en advocaat André Seebregts. Terugluisteren? <https://www.bnr.nl/podcast/ask-me-anything/10379930/de-berechting-van-syriegangers...> Marieke de Hoon is onderzoeker op het gebied van internationaal recht aan de VU.

@Rooske_Gaal

28-5_Vandaag geïnterviewd door @advalvas_vu over de 10de plek in de #SustainaBul Volgend jaar weer een stapje extra, en op naar een plaats in de top 3 voor de VU! Nog beter ingaan op de samenwerking tussen de bedrijfsvoering op de VU en het onderwijs en onderzoek! #GoGreen Dit in reactie op advalvas.vu.nl/nieuws/vu-maakt-duikvlucht-duurzaamheidsranking

@BasvdKlaauw

24-5_@advalvas_vu Ben het grotendeels eens met analyse van Govert Buijs. Maar hij maakt een stropop van de homo economicus. De economie gaat uit van rationaliteit, wat anders is dan het nastreven van eigenbelang. De echte homo economicus is niet egocentrisch en materialistisch.

@koenvd_strijen

23-5_Helaas na 5 minuten naar buiten, tegenvaller dat we opnieuw op moeten voor het tentamen maar de wijze waarop de VU beveiliging heeft gehandeld verdient respect #VU #amsterdam. Dit in reactie op de tentamenhal van de VU was ontruimd vanwege een weggegooid sigaret die rookontwikkeling in de TenT veroorzaakte.

@MarijeJeltes

23-5_Met pijn in mijn hart gesurveilleerd bij het laatste tentamen #jeugdstrafrecht @VU_criminallaw. Het vak komt niet meer terug in het curriculum van @VU_law. Echt heel jammer

@64alexz19

20-5_Briefgeheim is zo 1990. Dit in reactie op het bericht in Advalvas dat de VU van plan is om post digitaal te scannen en niet meer fysiek te bezorgen bij medewerkers.



‘Ik benadruk graag de kant van de dader’

Waarom zou je senioren veroordelen tot bingo en haken? Als student-docent bij stichting Oud Geleerd Jong Gedaan geeft **Yentl Keijser** colleges criminologie aan ouderen. ‘Ik hoop vooral op moreel gebied te prikkelen.’

DOOR DAPHNE DAMIAANS
FOTO PETER VALCKX

Van de collegezaal naar de bejaardensoos. Hoe is dat zo gekomen? “Het is wat mij betreft een unieke combinatie: vertellen over mijn vakgebied aan deze ontzettend

leuke doelgroep. Mijn moeder heeft in de ouderenzorg gewerkt en dat heeft mij altijd geïnspireerd. Hiervoor gaf ik studievoorzichting aan middelbare scholieren, maar daar haalde ik minder voldoening uit. Wat het extra leuk maakt is dat ik van stichting Oud Geleerd Jong Gedaan (OGJG) de ruimte krijg om de onderwerpen te behandelen die ik interessant vind. Het is zo inspirerend om bijvoorbeeld over het Stanford Prison Experiment te mogen vertellen.”

Zijn senioren niet veel te koppig om iets aan te nemen van een student? “Integendeel: vanaf het eerste college dat ik gaf kreeg ik ontzettend veel waardering. De senioren vinden het heel bijzon-

der dat studenten, met hun drukke agenda, de tijd voor ze nemen. We behandelen ze ook zeker niet als kleine kinderen. Senioren worden vaak onderschat, terwijl ze actief boeken en kranten lezen. In aanvulling daarop horen ze graag van een student waar de techniek en wetenschap nu staan. Toen de brexit voor het eerst in het nieuws was, kregen we bijvoorbeeld veel aanvragen voor colleges rondom dat thema.”

Jouw onderwerp, criminologie, is niet het meest toegankelijke. Hoe ga je daarmee om? “We houden voor alle colleges middelbaarschoolniveau aan. Ik geef altijd een reeks van vier colleges en ga om te beginnen terug naar de basis. Uiteraard baseer ik de inhoud op de capaciteiten van de deelnemers. Ik sta in bibliotheken voor kwieke, zelfstandige ouderen, maar heb ook een reeks gedaan voor dementerende ouderen op een gesloten afdeling. Bij de ene groep ga ik in op wetenschappelijke theorieën die crimineel gedrag verklaren, bij de andere werk ik met simpele voorbeelden. Het is juist zo belangrijk om ook mensen met zware geheugenklachten cognitief bezig te houden.”

Yentl Keijser

23
Masterstudent
interventiecriminologie

Maart 2019 - nu
Regiocoördinator, stichting
Oud Geleerd Jong Gedaan

2017 - nu
Master
interventiecriminologie

2017 - nu
Student-docent, stichting
Oud Geleerd Jong Gedaan

Januari - juli 2018
Stage, Stichting
Verslavingsreclassering
GGZ, Amersfoort

2014 - 2017
Bachelor criminologie

Oud Geleerd Jong Gedaan

Persoonlijke groei is niet afhankelijk van leeftijd, stelt stichting Oud Geleerd Jong Gedaan. Ze organiseert interactieve colleges voor senioren, gegeven door studenten. Doel is de deelnemers cognitief uitdagen en uit de eenzaamheid halen, terwijl de jongeren kennismaken met de zorgsector en op mijn beurt van de ouderen leren.

Meer info op
oudgeleerdjonggedaan.nl

achter zitten; de persoonlijke situatie speelt zo'n grote rol. Dat vinden de deelnemers inspirerend om te horen.”

Je bent bijna afgestudeerd. Maak je de overstap van de criminologie naar de zorg? “Inmiddels heb ik ook een betaalde functie als regio-coördinator bij OGJG, omdat ik graag meer wilde doen voor de stichting. Ik voel me heel betrokken en kan nu helpen in de groei. Het is zo mooi dat we met een grote groep studenten zorgen dat ouderen zich gehoord en gezien voelen. Maar de criminologie blijft mijn grote passie, dus uiteindelijk zal ik toch overstappen naar een jongere en criminelere doelgroep.” **AV**

Ben of ken jij ook een student, medewerker of promovendus die zich inzet voor de maatschappij? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

Is criminaliteit niet een te gevoelig thema voor ouderen?

“Het is absoluut een gevoelig thema, daarvan ben ik me bewust. Bijna elke oudere heeft wel iets meegemaakt, van een inbraak op latere leeftijd tot een mishandelde zoon. Ik zorg dat we op een laagdrempelige manier over criminaliteit kunnen praten en ervaringen kunnen delen. De colleges gaan niet alleen om het overdragen van kennis, maar ook om de interactie. Ik wil de uitwisseling bevorderen en op mijn beurt leren van de senioren. De deelnemers aan mijn colleges hebben zoveel levenservaring, sommigen hebben de Tweede Wereldoorlog nog meegemaakt. Het is voor mij heel waardevol om daarover te kunnen praten.”

Wat hoop je dat de senioren opsteken van jouw colleges?

“Ik hoop vooral op moreel gebied te prikkelen. Ik wil de deelnemers aan het denken zetten, ook na de colleges. Gebaseerd op wat mensen lezen in de krant en zien op televisie, denken ze vaak dat we in Nederland te licht straffen. Ik leg hen uit hoe het systeem in elkaar zit en benadruk ook graag de kant van de dader. Er kan zoveel meer

Sluis milieuheffingen terug naar de burger

Milieuheffingen raken armere huishoudens relatief harder dan rijkere. Het Zweedse systeem van teruggave is rechtvaardiger en prikkelt bovendien de milieuvriendelijkheid.

DOOR ALFRED KLEINKNECHT
ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

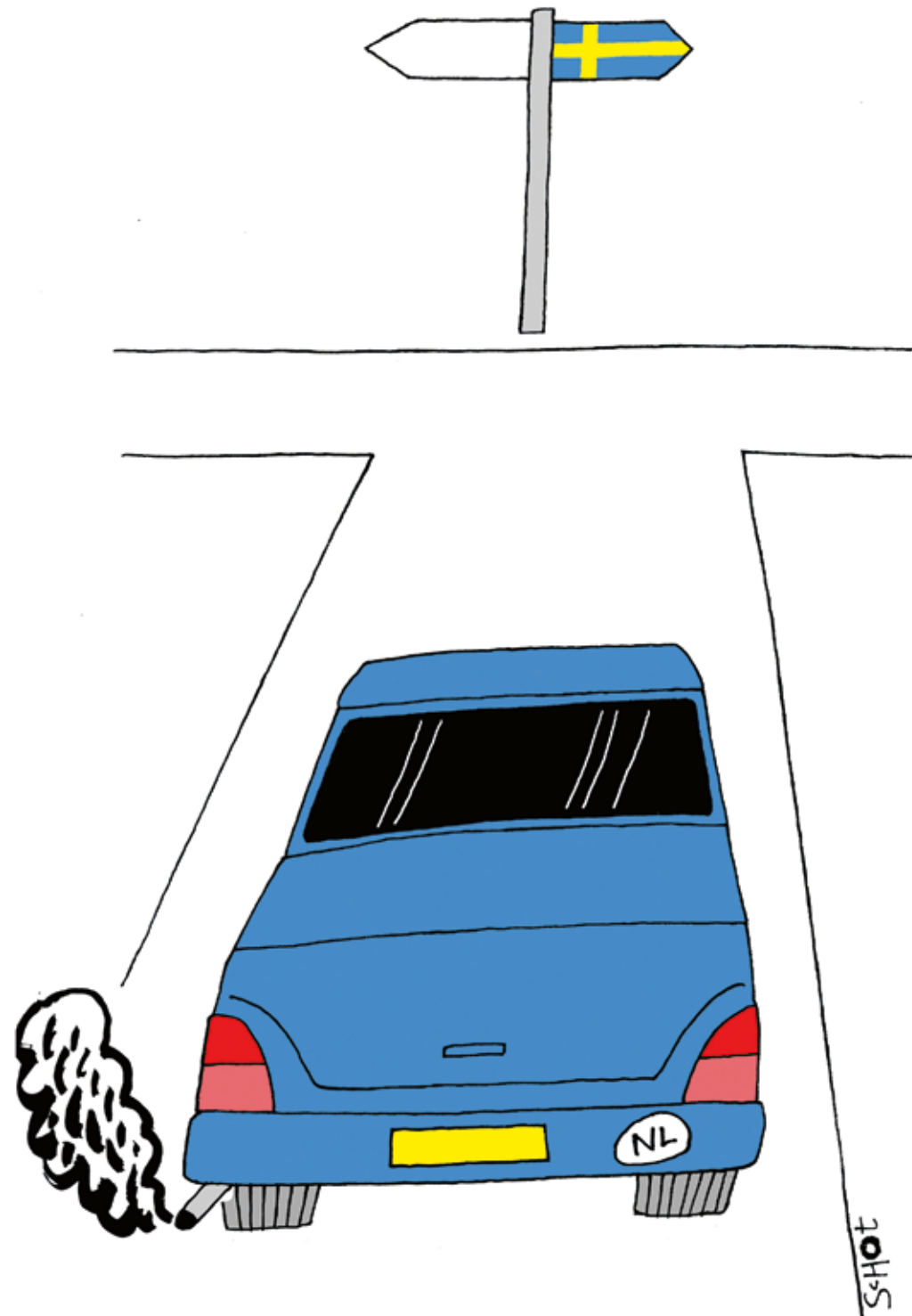
In Den Haag was er recentelijk veel ophef over hogere energierekeningen, deels het gevolg van hogere milieuheffingen. Een probleem daarbij is dat deze heffingen mensen met kleine portemonnees meestal harder treffen dan de welgestelden. Vandaar dat

Frankrijk te maken kreeg met de gele hesjes, een beweging van vooral de lagere middenklasse die zich door hogere belastingen op brandstof gepakt voelde.

Het protest van de gele hesjes staat symbool voor een breder dilemma van de milieubeweging: de meest efficiënte manier om burgers tot milieuvriendelijk gedrag te prikkelen zijn heffingen op milieuschadelijk gedrag. Maar milieuheffingen zijn meestal regressieve belastingen. Armere huishoudens zijn daarbij vaak een groter deel van hun inkomen aan de heffing kwijt dan rijkere huishoudens.

Er lijkt dus een lastige keuze te bestaan tussen milieubeleid en sociale rechtvaardigheid. Wordt daar niet goed mee omgegaan, dan ondermijnt dit het draagvlak.

Zweden heeft een vrij eenvoudige oplossing. Al vóór invoering van een heffing kondigde de regering aan dat de gehele belastingopbrengst terug zou worden gesluisd naar de burgers. En wel op de meest eenvoudige manier: het ministerie van financiën stelt jaarlijks de totale opbrengst uit de milieuheffing vast en deelt die door het aantal belastingplichtigen. Daar kwam een gemiddelde



van 85 euro uit. Iedere belastingplichtige kreeg vervolgens een tegoed van de belastingdienst van 85 euro onder vermelding 'Teruggave milieuheffing'.

Een belasting eerst heffen en vervolgens teruggeven is beslist geen zinloos rondpompen van geld. Immers, wie zich milieuvriendelijk gedraagt betaalt minder dan 85 euro milieuheffing en krijgt toch 85 euro terug, terwijl zware vervuilers flink veel betalen aan heffingen en relatief weinig terugkrijgen.

Zo ontstaat een prikkel om bij de aanschaf van een nieuwe koelkast beter op de verbruiksgegevens te letten en wellicht toch voor het iets duurdere, zuinige model te kiezen. En als meer mensen de meest zuinige modellen kiezen, krijgen fabrikanten een prikkel om die modellen verder te ontwikkelen en aan te bieden. Ook is teruggave in de vorm van een lumpsum wel zo rechtvaardig. Mensen met lage inkomens consumeren minder en betalen daardoor absoluut minder milieubelasting. Maar als percentage van hun inkomen betalen ze relatief meer. Zij hebben voordeel bij een teruggave per hoofd. Dat biedt tegengewicht tegen het regressieve karakter van de heffingen.

Voor het direct teruggeven pleit ook dat milieuheffingen als doel hebben de vervuiling te verminderen. Naarmate ze daarin beter slagen, vallen de rijksinkomsten uit de heffingen tegen. Ook daarom kunnen we de opbrengsten het best als tijdelijk en incidenteel bekijken, niet bedoeld om de lastendruk voor de burgers op te voeren. Zeker moeten we geen langetermijngaven van het Rijk ermee willen afdekken.

Men zou de inkomsten uit milieuheffingen ook via lagere inkomstenbelastingen kunnen teruggeven. Maar dan krijgen we in Nederland gehakketak met koopkrachtplaatjes: er is altijd wel een groep die daarbij achteruitgaat en gecompenseerd wil worden. Zo wordt het belastingstelsel geleidelijk aan nodeloos ingewikkeld. En naarmate de inkomsten tegenvallen, moet het geheel weer worden teruggedraaid. De Zweedse manier van terugsluizen heeft de charme van de eenvoud en is veel makkelijker aan de burgers uit te leggen.

Alfred Kleinknecht is emeritus hoogleraar economie.

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

Different strokes



Vinod Subramaniam rector

There's been a lot of discussion lately about how the idea that academics are expected to excel in all aspects of their academic endeavours - teaching, research, knowledge transfer (*kennisvalorisatie*), and leadership - places unrealistic expectations on us, and no longer measures up to the realities of today's academic landscape. The biggest challenges of our times increasingly require working in teams, where different disciplines, expertise, and strengths are essential to a concerted effort to find solutions. The focus is then no longer on individual success in all these aspects, but rather on the team's success, where each member plays a crucial role, based on his or her particular strengths and contributions.

My colleagues Rianne Letschert at Maastricht University and Frank Baaijens at Eindhoven University of Technology are leading a workgroup of the Association of Universities in the Netherlands (VSNU) that seeks to rethink how we evaluate and reward academic activities, with a view towards more balanced talent development, and ultimately better quality of teaching and research. Dutch funding agencies are also on board.

Closer to home, VU/AUMC colleague Jeroen Geurts has written in his NRC column about his efforts to achieve balance between these aspects within his own department, where talented researchers are given the leeway to focus on research, and those with a passion for teaching are encouraged to innovate in education. He reports that the results are promising - not only does everyone seem to be doing better on all aspects, they're also happier.

There's a lesson in this for all us that's worth exploring. A few years ago,

the VU introduced a Framework for Teaching Performances (*Raamwerk Onderwijsprestaties*) that is meant to address precisely this balance. We recognize that teaching and research go hand in hand, but it's perfectly reasonable to lay different accents, or weights, on the constituent components to progress on your career

path. Traction is slow, but acceptance is growing. I encourage you to engage in this discussion within your own teams. With perseverance, continued evangelism, and leadership, I'm hopeful that we will find that balance and be the better for it.

Respond? Mail to redactie.advalvas@vu.nl.

Mannen veranderen ook als ze vader worden

Onderzoek naar ouderschap gaat vaak alleen over moeders. Dat is onterecht, vindt hoogleraar Marian Bakermans.

DOOR FLOOR BAL
FOTO ANNA LOTZ

Opvoeden wordt vooral door moeders gedaan. Tenminste, dat lijkt de wetenschap te denken. Een zoekopdracht binnen de literatuur naar het begrip 'opvoeden' levert in 95 procent van de gevallen artikelen over het moederschap op. Als het al over vaders gaat, dan gaat het over de effecten van afwezige vaders. "Het is jammer dat die mannen zo buiten beeld blijven. Vooral omdat de laatste dertig jaar vaders steeds meer in de opvoeding zijn gaan participeren. Dat zie je in het wetenschappelijk onderzoek niet terug", zegt Marian Bakermans, hoogleraar neurobiologie van opvoeding en ontwikkeling. Hoog tijd om daar meer onderzoek naar te doen, vindt zij. "Die blinde vlek wil ik oplossen."

Bij de studie Vaders in Beeld van de afdeling Ontwikkelingspedagogiek staan aanstaande en nieuwe vaders centraal. "Wij onderzoeken wat er verandert in de hormonen, in breinreacties, en in het gedrag van mannen die voor de eerste keer vader worden. De geboorte van een kind zet je hele leven op zijn kop. Dat geldt niet alleen voor moeders, maar ook voor vaders", stelt Bakermans. In de meeste gezinnen is de moeder nog altijd de primaire opvoeder, ofwel de ouder die de meeste tijd met de kinderen doorbrengt. Ook als de vaders wekelijks een werkdag voor hun kind zorgen. En ook als de respondenten binnen een onderzoek hoogopgeleid zijn, is het meestal de moeder die de vragenlijsten invult. Dat heeft tot gevolg dat de focus binnen de pedagogiek sterk op het moederschap ligt. Volgens de traditionele wetenschap is dat ook logisch: tijdens de zwangerschap maakt de aanstaande moeder allemaal hormonen aan en door het contact met de baby komen er hersenprocessen op gang die de band



met het kind versterken. In deze klassieke versie staat de kersverse vader erbij en kijkt ernaar.

Andere hersenactiviteit

Maar is dat ook zo? "Het is evident dat als er iets in je gedrag verandert, je hormonen meeveranderen. En daarmee verandert ook de werking van de hersenen", legt Bakermans uit. Dat zou dus ook voor aanstaande vaders moeten gelden, dacht ze.

"Wij zijn niet ons brein. We doen niet wat ons brein ons vertelt. Het is andersom: de dingen die je doet, veranderen de werking van je hersenen.

"Dat zien we bijvoorbeeld bij professionele dansers en profvoetballers. Als zij bij het kijken van een dansvoorstelling of een voetbalwedstrijd in een MRI-apparaat liggen, lichten bij hen andere hersendelen op dan bij doorsnee mensen." Hun hersenwerking is door het vele oefenen beïnvloed. Dat zou bij actieve, betrokken vaders ook zo kunnen zijn.

Dus kijken de onderzoekers die Bakermans begeleidt naar het hormoneniveau en de hersenwerking van (aanstaande) vaders. "We doen hormoonmetingen en fMRI's voor en na de bevalling." Ze verwacht dat de vaders door hun ouderschap verzorgender en beschermender worden. Zo is uit een studie naar opvoeding door homostellen bekend dat de hersenactiviteit in bepaalde gebieden van de vader die de meeste tijd met het kind doorbrengt, meer op die van moeders gaat lijken.

Zingen voor de baby

Maar hoe kun je betrokken vaderschap voor de geboorte nou meten? Een aanstaande moeder kan haar kind voelen bewegen. Voor de vader blijft de komst van de baby abstract. De oplossing van Bakermans is om de

vaders alvast contact met de ongeboren baby te laten leggen. Waar de ene groep deelnemers gesprekken over de ontwikkeling van de baby met de onderzoekers voert, worden bij de andere groep drie extra echo's gemaakt. Dat gebeurt tussen de twintigste en dertigste week van de zwangerschap, als de baby nog niet zo groot is dat die niet meer goed in het echobeeld past. De onderzoekers laten de vaders de zwangere buik masseren of een liedje voor hun ongeboren kind zingen. "Ik vond het echt verbijsterend wat we zagen. De baby's reageren daar echt op", vertelt Bakermans. "Bij het zingen van de vader zag je de baby achterover leunen en gaan duimen. Bij het masseren van de buik, draaide de baby naar de vader toe. Deze interactie tussen vader en kind had ik niet verwacht." De hersenwerking van de aanstaande vaders wordt gemeten door hen tijdens een scan naar video's van baby's te laten kijken en kindergehul te laten horen.

Aanstaande vaders gezocht

Het vinden van geschikte aanstaande vaders voor het onderzoek 'Vaders in beeld' is nogal een uitdaging, zegt Marian Bakermans, hoogleraar neurobiologie van opvoeding en ontwikkeling. Want waar vind je nou aanstaande vaders? Ze staan niet in de Hema met een sentimentele blik naar babykleding te staren. "Er is ook geen database van mannen die binnenkort vader worden."

Daarom zoekt Bakermans nog mannen die binnenkort voor het eerst vader worden of die een baby jonger dan vier maanden hebben.

Meer info op vadersinbeeld.nl

Geen gewone baby's trouwens, het is bekend dat de meeste mensen alleen in de actieve ouderstand schieten als het om een kind gaat dat op hen lijkt. "We hebben foto's van een baby gemengd met een foto van de vader. Zodat de baby op de foto op hem lijkt."

Draagzakken

Bij het andere onderzoek krijgen vaders van een jonge baby een draagzak of een speciaal wipstoeltje aangeboden. Bakermans verwacht dat het gebruik van het stoeltje, waarbij meer oogcontact is met de baby, een positief effect zal hebben op de ouder-kindrelatie. Hetzelfde geldt voor de draagzakken. "Uit eerder onderzoek in de jaren negentig blijkt dat de baby's van moeders die een draagzak gebruiken beter gehecht zijn. We gaan kijken of dat ook voor vaders geldt." Ze maakt daarbij wel één kanttekening: dat eerdere onderzoek werd betaald door een draagzakkenfabrikant. Om ervoor te zorgen dat hun onderzoek zuiver blijft, sloeg de afdeling de gratis draagzak, die ze bij de bestelling van tien draagzakken aangeboden kregen, af. "We hebben gevraagd of ze die naar een blijf-van-mijn-lijfhuus willen sturen. De draagzak aannemen zou ongewenste sponsoring zijn." Voordat de vaders met hun baby in de draagzak op pad gaan, krijgen ze eerst uitgebreide uitleg van een draagzakconsulent. Met behulp van een grote baby-pop. "Als het dan misgaat, laten ze niet hun eigen baby vallen."

Hormonen snuiven

In een derde studie krijgen de deelnemende mannen extra hormonen toegediend. Dit om te onderzoeken of

de veranderende hormonale niveaus daadwerkelijk het verwachte effect op het brein hebben. Oxytocine staat bekend als het knuffelhormoon. Het wordt onder meer aangemaakt als er positief contact

'Bij het masseren van de buik draaide de baby naar de vader toe'

is, als ouders hun kind aanraken of aankijken. Vasopressine zou het beschermend instinct van vaders aanwakkeren. "Bij knaagdieren blijkt dat het niveau van vasopressine toeneemt als ze hebben gepaard. Hier worden de mannetjes agressiever van: ze beschermen hun

woongebied meer."

Het is een vrij lichte ingreep, zegt Bakermans. "Volgens de richtlijnen van de medisch-ethische commissie is dit geen medicijnenonderzoek. Het zijn hormonen die de mannen al zelf in hun lichaam hebben. En in die paar uur dat de hormonen werken, gebeuren er geen gekke dingen."

Het zijn hormonale veranderingen die waarschijnlijk bij veel aanstaande vaders toch al plaatsvinden. "Het schijnt dat 20 tot 70 procent van de aanstaande vaders zwangerschapsklachten als misselijkheid, kramp en toenemend gewicht heeft. Het zou kunnen dat dat door extra aanmaak van die hormonen komt."

Beschermender door kind

Het is niet zo dat Bakermans wil aantonen dat vaders en moeders meer dan gedacht op elkaar lijken. "Dat is niet zo, mannen en vrouwen zitten anders in elkaar. Maar het lijkt erop dat ook mannen door de zwangerschap en het ouderschap op hormonaal en neuriaal niveau veranderen. De onderzoeken lopen nog, we kunnen nog niet naar de testresultaten kijken. Maar we horen het ook van de vaders zelf: ze worden door de geboorte van hun kind verzorgender en beschermender. Zelfs als ze het van tevoren niet van zichzelf verwacht hadden." 

ADVERTENTIES

LOOP MEE VOOR VLUCHTELINGEN WERELDWIJD

15-16 JUNI 2019 10, 20 & 40 KM

AMSTERDAM → HAARLEM

STICHTING 44 VLUCHTELING 1999

NACHT VAN DE VLUCHTELING 2019

NACHTVANDEVLUCHTELING.NL

GOED DOEL

NATIONALE POSTCODE LOTTERIJ




WEAPON OF MASS DESTRUCTION

This toy gun might kill more people than a real gun. Simply because it's made of plastic. It will end up as waste in our oceans. Where it degrades in small particles and ends up in our food chain. This way poison enters our body on a daily basis. **We must reduce now or suffer later.**

PLASTIC FOUNDATION SOUP

ADVALVAS
ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT
WWW.ADVALVAS.VU.NL

Redactieadres

De Boelelaan 1105
BelleVue, Kamer 1H-43
1081 HV Amsterdam
redactie.advalvas@vu.nl

Hoofdredacteur

Marieke Schilp

Redactie

Floor Bal, Peter Breedveld, Dirk de Hoog, Marieke Kolkman, Welmoed Visser

Eindredactie

Win Castermans, Welmoed Visser

Secretariaat

Anna Jansen
(020) 5985630
secretariaat.advalvas@vu.nl

Basis Ontwerp

Luis Mendo - GOOD Inc.

Vormgeving

Rob Bômer - rbbmr.nl

Medewerkers

Yvonne Compier, Daphne Damiaans, Dido Drachman, Peter Gerritsen, Anna Lotz, Sanne Pieters, Dick Roodenburg (Griffioen), Bas van der Schot, Peter Valckx

Copyright HOP-kopij

Hoger Onderwijs Persbureau, Amsterdam

VU-advertenties

zie secretariaat

Commerciële advertenties

Bureau Van Vliet
(023) 5714745

Druk

Tuijtel, Hardinxveld-Giessendam

VIPs

Hoogleraar biologische psychologie **Dorret Boomsma** is een van de wereldwijde topwetenschappers in de biomedische wetenschappen. Dat blijkt uit de *Nature Index 2018*. Zij is gespecialiseerd in genetisch onderzoek bij tweelingen en staat aan de wieg van het Nederlands Tweelingen Register.



Foto: VU/Revy

Universitair hoofddocent **Leonore de Wit** krijgt een Comenius-beurs van 100.000 euro. Haar aanvraag is samen met 23 andere aanvragen geselecteerd door de onderwijsminister. De Wit gaat een opleidingsprogramma van de Britse Exeter University implementeren in het psychologiecurriculum van de VU.



Pieter van Beukering is benoemd tot hoogleraar milieueconomie met als leeropdracht: *Economics of Natural Capital*. De leerstoel is ingebed bij het Instituut voor Milieuvraagstukken van de bètafaculteit. Hij heeft ruim 25 jaar ervaring in onderzoek en onderwijs in milieueconomie.



Emeritus hoogleraar theoretische chemie **Evert Jan Baerends** ontving een eredoctoraat van de universiteit van Girona. In de jaren zeventig legde hij het fundament voor cruciale ontwikkelingen in de dichtheidsfunctionaaltheorie.



MDP/Isael

Milieukosten hoger voor verre landen

Klimaatverandering brengt grote economische kosten met zich mee. Promovendus Theodoros Chatzivasileiadis deed onderzoek naar de impact van klimaatverandering en in het bijzonder naar de economische gevolgen

van het stijgen van de zeespiegel. Zijn conclusie: "De zeespiegelstijging gaat onze wereldeconomie veranderen." Chatzivasileiadis ontwikkelde een model dat de impact van zeespiegelstijging kwantificeert. Deze resultaten geven aan dat de mondiale economie en welvaart

onder druk staan door de zeespiegelstijging, maar dat Europese regio's minder getroffen worden in vergelijking met de rest van de wereld. (WV)

Chatzivasileiadis promoveerde op 23 mei. [Zie proefschrift via tinyurl.com/TheodorosC](#)

Hemelrente

In de Gouden Eeuw was hemelrente een beloning in het hiernamaals voor wie aan de armen schonk. Emeritus predikant George Hooijer, die op 27 mei is gepromoveerd, meent dat eigenbelang níét het voornaamste motief was om aan liefdadigheid te doen. 'De term hemelrente diende niet alleen om de mensen te prikkelen om te doneren, maar had ook de func-

tie om de particuliere geldwerving op gang te houden', legt hij uit in het *Nederlands Dagblad* van 21 mei. Hooijer concludeert dat 'er een zekere verantwoordelijkheid gevoeld werd tegenover de medemens die tekortkwam.' Mensen gaven volgens hem dus niet alleen om in de hemel te komen. Hemelrente was een marketingbegrip dat niet alleen door de kerk, maar ook de overheid werd ingezet. (PB)

Giftig paracetamol

Hoewel paracetamol als veilig wordt beschouwd bij normale doseringen, treden er toch vaak bijwerkingen op. Dat blijkt uit het onderzoek waarop Angelina Huseinovic 24 mei bij de bètafaculteit promoveerde. Uit haar onderzoek blijkt dat paracetamol bepaalde processen in het lichaam kan verstoren. Dit gebeurt doordat paracetamol qua structuur veel op het aminozuur tyrosine lijkt. Bij veelvuldig gebruik kan de pijnstillende werking van het lichaam als een teveel aan tyrosine beschouwd worden. Daardoor raakt de opname van voedingsstoffen uit balans. (FB)

MIJN SCRIPTIE (Wan)gedrag op de werkvloer: waar ligt de grens?

'Rechters gaan verschillend om met wangedrag op werkvloer'



Hester van den Dorpel | 26 | master rechtsgeleerdheid, afstudeerrichting arbeidsrecht | cijfer 8 | 12 ects

Is je onderzoek gelopen zoals je had verwacht? "Ongeveer wel. Gaandeweg kwam ik er wel achter dat ik mijn data meer moest beperken. Daarom heb ik zaken uit één jaar genomen waar al dan niet sprake was van verwijtbaar handelen."

Wat zou je met de kennis van nu anders aanpakken? "Toen ik al aan het schrijven was, kwam er één uitspraak van de Hoge Raad. Die heb ik nog wel meegenomen, maar ik ben er niet heel diep op ingegaan. Terwijl dat achteraf wel interessant was geweest."

Wat is je grootste ontdekking geweest? "Dat lagere rechters verschillend omgaan met zaken waar wel of niet sprake is van verwijtbaar handelen. Sommige rechters nemen de persoonlijke omstandigheden van de werknemer mee, iemands leeftijd, de kans dat die persoon weer werk vindt; anderen houden daar minder rekening mee."

Ben je goed begeleid? "Ja, supergoed. Mijn begeleider Vivian Bij de Vaate was goed bereikbaar en hielp me door mee te denken, maar het niet voor mij te doen. Ze heeft me ook geholpen met snel nakijken en het cijfer doorgeven, zodat ik nog op tijd ben voor mijn inschrijving bij de Orde van Advocaten. Ik begin in september als advocaatstagiair." (WV)

Ook met je scriptie in Advalvas? Mail redactie@advalvas.vu.nl.

Geen Nexit

66

procent van de Nederlanders vindt dat de Europese Unie maatregelen moet nemen tegen de opwarming van de aarde.

Nederlanders zijn helemaal niet zo sceptisch over Europa. Dat bleek al bij de EU-verkiezingen, waar de eurosceptische partijen SP en de PVV naar huis werden gestuurd. En het blijkt ook uit het onderzoek van hoogleraar communicatiewetenschap Jan Kleinnijenhuis. Een meerderheid van de Nederlanders vindt dat Europa maatregelen moet nemen om belangrijke issues waarin de losse staten vastlopen op te lossen. (WV)

'Onderzoek e-learning moet anders'

Vergelijk e-learning niet altijd met traditioneel onderwijs, vindt promovendus **Robert de Leeuw**.

"Er is al heel veel onderzoek gedaan waarbij e-learning met traditioneel onderwijs wordt vergeleken. Daardoor weten we de voor- en nadelen van beide vormen. Waar we minder van weten, is hoe de verschillende vormen van e-learning het onderling doen. Zo zou in theorie interactiviteit heel goed moeten werken. Maar toen we de resultaten van interactief leren vergeleken met simpel zitten-en-luisteren naar een online uitleg, bleek er geen verschil in de leerresultaten te zijn."



De groep bij wie ik onderzoek heb gedaan, medische professionals, is anders dan gewone studenten geneeskunde. Ze werken veertig uur in de week, hebben drie kinderen en eigenlijk nergens tijd voor. Aan de andere kant kunnen ze alles wat ze doen direct in de praktijk toepassen.

De vraag is bij hen niet of ze ervan leren, dat doen ze wel, maar of ze gemotiveerd zijn om een bepaalde vorm te gebruiken. Onderzoek naar e-learning zou daarom meer gericht moeten zijn op de vraag of gebruikers een bepaalde vorm daadwerkelijk gebruiken." (FB)

Robert de Leeuw is gynaecoloog bij Amsterdam UMC, locatie VUmc. Op 18 juni promoveerde hij bij de medische faculteit op e-learning bij medische professionals.



Wie geen studieplek vindt, moet beter zoeken

Kun je geen plek vinden om te studeren? Ze zijn er wel! De campus barst ervan, alleen zijn ze soms moeilijk te vinden.

DOOR PETER BREEDVELD
BEELD HARM DERKS

Er zijn te weinig studieplekken, klaagden studenten laatst in *Advalvas*. Het kan flink druk zijn op de campus, en dan zitten er vaak nog middelbare scholieren en studenten van andere universiteiten ook!

De directeuren en beleidsmakers van de verschillende faculteiten gaven toen niet veel sjoege, maar *Advalvas* werd na publicatie van de klachten ontboden door Hilde van Wijngaarden en Harm Derks van de universiteitsbibliotheek voor een nadere toelichting. Wat blijkt? Studieplekken zat op de campus, die studenten zoeken gewoon niet goed!

Nou ja, in alle eerlijkheid steekt Van Wijngaarden, directeur van de bibliotheek, de hand meteen in eigen boezem. "Blijkbaar communiceren we nog niet goed genoeg", zegt ze, "want er zijn de afgelopen jaren veel nieuwe studieplekken gecreëerd waar de studenten die ze weten te vinden, heel tevreden over zijn." Maar het zit 'm een beetje in de aard van het beestje, in dit geval dus de mens. "Studenten hebben de neiging om altijd naar vertrouwde plekken te gaan. Als daar dan eens een groepje middelbare scholieren zit, hebben ze al snel het gevoel dat de VU-campus vol is", zegt

Harm Derks, *manager of library services*. Daarnaast is er op de VU-campus ook nog wat schroom om in andermans territorium te gaan zitten. "Psychologiestudenten gaan niet snel bij filosofie zitten om te studeren", aldus Derks.

Slaapcabines

Maar de VU-bibliotheek, die in de woorden van Derks is gegroeid van 'een plek voor boeken naar een plek voor mensen', heeft zich de afgelopen jaren samen met de facilitaire campusorganisatie ingespannen om goede studieplekken te creëren die voldoen aan de wensen van de studenten. In een aantal 'pizzasessies' met tussen de twintig en dertig studenten zijn die wensen geïnventariseerd en zo zijn er in de B-toren van het hoofgebouw, zeg maar de bibliotheekvleugel, samen met studenten pop-up-studieplekken gecreëerd.

Toen de tweede verdieping leeg kwam te staan, heeft de bibliotheek er samen met de dienst Facilitaire Campus Organisatie (FCO) én studenten een 'utopische Pop Up Studieomgeving' ingericht met de redelijk geniale naam 'De Verdieping'. Het is een grote zaal die een beetje oogt als de bezoekerimte van een ziekenhuis in de jaren zeventig, met tafels en comfortabele fauteuils, antieke boekenkasten en zitbanken. De zaal is in tweeën gedeeld met een scheidingswand. De ene kant heeft iets van een huiskamer, de andere kant is duidelijk een studie-





ruimte. Kamerplanten, aangeleverd door de Hortus, geven extra sfeer en je kunt er zelfs een uiltje knappen in een soort éénmans-slaapcabines achterin de ruimte. De grote ramen laten veel natuurlijk licht binnen.

De gebruikers zijn tevreden, blijkt uit een peiling van de bibliotheek. Van een dikke tweeduizend studenten geeft tachtig procent aan de studieplekken te waarderen. Met name de slaapcabines vallen in de smaak. 'Eindelijk tukken op de VU', aldus een student op Instagram. 'Sleeping spots op de VU!!!', schrijft een ander. 'Personally tested the sleeping spots', aldus een derde.

Overzicht ontbreekt

Op de VU-campus bevinden zich volgens Derks rond de 2500 studieplekken. Daarmee wordt de landelijke richtlijn van één studieplek op elke tien studenten ruimschoots gehaald. De bibliotheek werkt samen met FCO, met de dienst Studenten- en Onderwijszaken, de IT-dienst en vertegenwoordigers van faculteiten én studenten aan een campusbreed concept voor studieplekken. Dit ligt nu ter goedkeuring bij het college van bestuur en moet eenheid brengen in het studieplekkenbeleid. Er is ook sprake van de inrichting van ruim 500 nieuwe studieplekken in het Nieuwe Universiteitsgebouw.

Overigens verdeelt Derks de studieplekken in drie categorieën: groepswerkplekken, 35 procent van het totale aantal, stiltewerkplekken, 65 procent en dan nog een categorie 'aanlandplekken', die volgens Derks niet als officiële studieplek worden aangemerkt. Aanlandplekken zijn plekken waar studenten nog even voor een tentamen of college kunnen zitten. Denk aan de lange tafel voor de grote collegezaal in het hoofdgebouw, of de plekken rond het VU-restaurant.

"Een probleem is dat er tot nog toe niet echt één VU-breed studieplekkenbeleid was", zegt Van Wijngaarden. Daardoor mist een overzicht en dat draagt eraan bij dat studenten niet weten waar ze een goede plek kunnen vinden, ondanks inspanningen van de bibliotheek om student en plek bij elkaar te brengen. Bovengenoemde visie op de studieplekken gaat dit verbeteren.

De Verdieping op de tweede verdieping is een proeftuin, vertelt Derks. Aan de hand van de feedback van de gebruikers daar worden de studieplekken elders ingericht. "Het is belangrijk dat studenten zich thuis voelen, en dat er ook sociale veiligheid heerst. Op die manier breng je de hele campus bij elkaar." 

'Bied alleen veganistische snacks aan'

De net opgerichte Vegan Student Association Amsterdam wil veganistisch eten stimuleren op de universiteit. Tweedejaars psychologie Justin Piernella (20) legt uit waarom.

TEKST EN FOTO DIRK DE HOOG

Waarom promoten jullie veganistisch eten? "Voor ons staat voorop dat je geen dieren moet doden als dat niet strikt noodzakelijk is. Ikzelf draag bijvoorbeeld geen leren schoenen. Veganistisch eten is ook veel beter voor het milieu. Er is uitgeroepen door de onderzoekers Poore en Nemecek dat als ieder mens vegan zou zijn, er wereldwijd 76 procent aan landbouwgrond meer beschikbaar zou zijn voor de natuur. Daarbij is veganistisch eten gezond."

Volgens voedselkundigen moet je wel vitaminepillen slikken. "Ikzelf slik vitamine B12, maar op zich kun je van een gevarieerd vegan dieet gezond eten met genoeg bonen, granen, fruit en groenten. We willen voorlichting geven hoe je dat kunt doen. Op 2 juni organiseren we een picknick in het Vondelpark."

Wat willen jullie op de universiteit gaan doen? "We willen graag dat de restaurants de vegetarische en veganistische gerechten duidelijker aanbieden.

Beter zichtbaar en met heldere opschriften. Nu is niet altijd duidelijk of de vegetarische maaltijd ook veganistisch is en het is best duur."

Vind je het aanbod voldoende? "Het kan echt beter. Eigenlijk zouden we willen dat veganistisch voedsel het



Justin Piernella

Vegan Student Association Amsterdam

De Vegan Student Association Amsterdam is half mei opgericht. Het initiatief daartoe kwam van de zusterorganisatie in Groningen, de eerste in Nederland. Via Facebook hebben die Amsterdamse vegan studenten bij elkaar gebracht. Nu zijn er vijf actieve leden van VU en UvA. De organisatie wil ook graag contacten leggen met wetenschappers die verstand hebben van veganisme. Contact via Facebook: Vegan Student Association Amsterdam.

Gaan jullie actie voeren? "We willen vooral voorlichting geven met lezingen. En mensen adviseren en helpen met hoe je veganistisch kunt leven. Als je weet hoe die biefstuk op je bord komt, hoef je 'm echt niet meer. Wij hoeven ze niet uit het restaurant weg te slepen."

Mogen snacks van insecten wel? "Ons uitgangspunt is dat het niet nodig is. Insecten zijn ook dieren. Maar het is geen kwestie van niet mogen. We willen een inclusieve organisatie zijn, waarbij iedereen die plantaardig eten wil bevorderen zich kan aansluiten. Dat is ook het voordeel van veganistisch. Iedereen kan het eten, want het is zowel halal als koosjer. En lekker gezond!"

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

Wat doe je als je onderzoeksland verscheurd wordt door oorlog? Of wanneer je te horen krijgt dat je asiel moet aanvragen? Antropoloog Marina de Regt en activist Rana Noman over hun Jemen.

Verdreven uit Jemen

DOOR WELMOED VISSER
FOTO YVONNE COMPIER

Als antropoloog woon je soms jaren in een land. Je gaat van de mensen houden, bouwt een leven op, leert de taal, krijgt vrienden. Kortom, het land wordt je tweede thuis. Antropoloog **Marina de Regt** bracht op die manier zes jaar in Jemen door. Maar aangezien dat land al jaren verscheurd wordt door oorlog, is er voor haar zoveel meer weggevallen dan alleen haar onderzoek. “Ik heb me een poos juist niet met Jemen willen bezighouden”, vertelt ze. “Het deprimeerde me te veel.” Activist **Rana Noman** had een tussenstop op Schiphol. Ze was een paar maanden in Ecuador geweest om Spaans te leren, en had heimwee. Ze was onderweg naar Caïro, waar ze haar neef en andere familie zou ontmoeten. Jemen was op dat moment al zo onrustig dat ze niet echt naar huis ging. Maar precies op die dag, 26 maart 2015, begonnen de bombardementen van Saudi-Arabië op Jemen. Op de luchthaven van Caïro werden alle Jemenieten vastgezet: ze konden niet naar huis, maar mochten ook Egypte niet in. “Ik kreeg een telefoontje van mijn neef: dat het oorlog was. Ja, dacht ik, what else is new? Maar nu echt, zei hij. Je komt ook Egypte niet in. Zie je iemand in een uniform? Je moet asiel aanvragen. Ik dacht dat hij gek was geworden.”

Steeds minder zicht op Jemen

In Jemen is het op dat moment al jaren onrustig. In de nasleep van de Arabische Lente van 2011 was de regering verzwakt en hadden de Houthis, een stam uit het noorden, grote delen van het land bezet. Ze veroverden de hoofdstad Sanaa in september 2014 en stelden de president onder huisarrest. Begin 2015 dwongen ze hem alsnog om af te treden en ontbonden ze het parlement.

Ze schoven een eigen presidentskandidaat naar voren, maar die werd door veel partijen in het verdeelde land niet gesteund. De voormalig president vluchtte naar Aden, een havenstad in het zuiden. Van daaruit begon hij de tegenaanval. Ondertussen mengden zich ook verschillende radicaal islamitische groeperingen in de strijd, waaronder ‘Al Qaida op het Arabisch Schiereiland’ en IS.

De burgeroorlog begon officieel met de slag om Aden, 19 maart 2015, en een week later mengde Saudi-Arabië zich in de strijd met bombardementen die vele levens kosten. Iran steunde ondertussen de Houthis. Sindsdien is het land in chaos en lijkt een oplossing steeds verder weg. De bevolking lijdt honger, er breken ziekten uit, hulpgoederen verdwijnen naar de zwarte markt en westerse journalisten krijgen geen toegang, waardoor de wereld het zicht kwijtraakt op het land.

Heel sterke vrouwen

De Regt is sinds 2013 niet meer in Jemen geweest. Toen al was het moeilijk om een visum te krijgen en reizen tussen de gebieden die door verschillende groepen waren bezet, was onmogelijk. De sfeer was gespannen. De mensen bij wie ze te gast was, werden in de gaten gehouden. De Regt was bezorgd dat ze anderen in problemen zou brengen. “Het Jemen dat ik heb gekend, is er niet meer”, zegt ze, “dat maakt me verdrietig.” Zij ging zich noodgedwongen met een ander land bezighouden: Ethiopië.

“Er zijn veel banden tussen Ethiopië en Jemen. Van oudsher zijn er altijd migratiestromen tussen beide landen geweest.” Die stromen ging De Regt onderzoeken. Maar dat viel haar moeilijker dan ze dacht. “Als antropoloog en specialist in een land dat in oorlog raakt, kun je een paar dingen doen: je kunt de geschiedenis induiken van het land, onderzoek doen in een ander land of je verdiepen in het conflict. Ik heb nooit geleerd archiefonderzoek te doen, ik had geen netwerk in Ethiopië en ik hou niet van conflicten, ook niet als



Rana Noman en Marina de Regt
‘Wij willen Jemenitische vrouwen laten voelen dat ze niet alleen zijn in deze moeilijke tijd, dat ze ertoe doen’



Hoofdstad **Sanaa** vóór het uitbreken van de oorlog

foto's Marina de Regt



onderzoeksthema. Wel heb ik me altijd beziggehouden met de rol van vrouwen. In Jemen zijn de vrouwen interessant: ze hebben formeel weinig rechten, maar ze zijn zo sterk en krijgen vaak zoveel voor elkaar”, zegt De Regt.

Niet tegen te houden

Noman kwam in het azc in Dronten terecht. Haar moeder en broers en zussen wonen nog in Sanaa dat door de Houthis is bezet. Ze zijn oké, zegt ze. Ze hebben het niet gemakkelijk, maar ze leven. In de jaren voordat Noman in Nederland terechtkwam werkte ze vanuit Egypte als blogger en activist op het gebied van mensen- en vrouwenrechten. Vanuit het azc bleef ze zich hiervoor inzetten. Ze zocht contact met Voice4Thought, een aan Universiteit Leiden gelieerde organisatie die zich inzet voor vrije communicatie in landen waar oorlog en onderdrukking heersen. “Noman heeft een groot netwerk, ze kent iedereen in Jemen”, zegt De Regt. Het was een collega-antropoloog uit Leiden die hen met elkaar in contact bracht.

“Ik heb Rana Noman gevraagd een gastcollege over de situatie in Jemen voor eerstejaars te komen geven. En dat klikte zo goed dat we zijn gaan nadenken wat we nog meer samen kunnen doen”, zegt De Regt. Noman was toen al bezig een organisatie op te zetten die zich richt op vrouwenrechten, de Yemeni Organization for Women Policies. Overigens volgt Noman nu de cursus Nederlands als tweede taal aan de VU.

“Vrouwen zijn niet vrij in Jemen”, zegt Noman, “maar mannen zijn misschien nog wel minder vrij. Zij vertegenwoordigen hun familie en stam en moeten zich altijd schikken naar de groep waar ze bij horen. Een vrouw die weinig mag van haar man, kan stiekem studieboeken lezen en zichzelf ontwikkelen. Niemand kan haar tegen-



Marina de Regt in 2007

foto Arda Nederveen



2013, laatste bezoek aan Jemen. Tijdens een qatsessie in de havenstad Hodeidah

Activist
Rana Noman

‘Hoe heb ik al die tijd in mijn land kunnen wonen zonder die dingen te weten!’

Antropoloog
Marina de Regt

‘Het Jemen dat ik heb gekend, is er niet meer’

houden. Ik denk dat vrouwen een cruciale rol moeten spelen bij het opbouwen van vrede in Jemen.”

Levensverhalen als onderzoeksgegevens

Noman en De Regt zetten een netwerk op waarin vrouwen van verschillende bevolkingsgroepen met elkaar praten. We moeten vertrouwen creëren tussen vrouwen, vindt Noman: “Daarom willen we graag dat ze elkaars verhalen leren kennen.” Het project dat Noman en De Regt samen doen draait om storytelling: vrouwen die elkaar gaan interviewen en naar elkaars levensverhalen luisteren. Het achterliggende idee is tweeledig: naast het opbouwen van zo’n vrouwennetwerk wil De Regt op deze manier ook onderzoeksgegevens verzamelen uit het land waar ze zelf al zo lang niet naartoe kan.

De Regt: “Maar we moeten het heel voorzichtig opbouwen. Er is veel wantrouwen. Dat moeten we stapje voor stapje zien te doorbreken.” De vrouwen die verhalen verzamelen krijgen daar een klein bedrag voor. “Zo kunnen we ze misschien een klein beetje helpen vanaf hier”, hoopt ze.

Een impliciet doel van het onderzoek is om Jemenitische vrouwen te laten voelen dat ze niet alleen zijn in deze moeilijke tijd, dat ze ertoe doen, dat er mensen buiten Jemen belangstelling hebben voor wat ze te vertellen hebben en wat ze nodig hebben. De Regt: “We willen het project daarom ook niet helemaal vastleggen vanuit Nederland, voor een deel is het ook hún project dat moet gaan over de dingen waar zij behoefte aan hebben.”

Bijna belazerd

Noman blijft zich vanuit Nederland ook inzetten voor betere juridische rechten voor vrouwen in Jemen: “We hebben rechten op papier nodig. Nu heeft een vrouw

die wil scheiden geen recht om haar kinderen te zien, ze erven minder dan mannen. We vinden het normaal dat een man besluit of zijn vrouw het huis uit mag. Al die dingen moeten in de wet veranderen.”

De oorlog heeft het sociale weefsel van de Jemenitische samenleving vernield, stelt Noman. Dat herstellen zal tijd en moeite kosten. “We moeten om de tafel gaan zitten en praten over de dingen die we in het verleden te veel onder de mat hebben geveegd: sociale verschillen bijvoorbeeld. Ik ben opgegroeid in de veronderstelling dat er geen grote verschillen waren tussen bevolkingsgroepen, tussen de elite en mensen met minder opleiding, tussen verschillende religieuze groepen en tussen verschillende stammen, maar die waren er wél. Ze zijn er al die tijd geweest, alleen niemand had het erover. Soms voel ik me bijna belazerd. Hoe heb ik al die tijd in mijn land kunnen wonen zonder die dingen te weten! Nu komen die verschillen des te harder naar boven. Als we ooit vrede willen, moeten we het over deze ongemakkelijke, fundamentele tegenstellingen hebben. Niet alleen op het hoogste niveau, van politici en bestuurders, maar op alle niveaus van de samenleving.”

Meer macht

Jemenitische vrouwen zijn sterk, benadrukt De Regt. Formeel hebben ze dan misschien nooit gelijke rechten gehad, maar een groot deel van de samenleving draaide dankzij hen. Zij houden de gezondheidszorg en het onderwijs overeind. En zij kunnen een belangrijke rol spelen in het vredesproces.

Noman noemt het voorbeeld van Sudan, waar vrouwen na de oorlog meer macht opeisten en zeiden: ‘Wij hebben ons al die tijd staande gehouden in deze oorlog, nu is het tijd om ook eens naar ons te luisteren.’ Noman: “Ik hoop dat we in Jemen ook zo ver komen.” AV

UNIVERSITAIRE STUDENTENRAAD

E: usr@vu.nl | FB: [StudentenraadVU](#) | HG StudentenD0k, kamer OD-12



De universitaire studentenraad is het medezeggenschapsorgaan van en voor studenten van de VU. De raad houdt zich vooral bezig met de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs en het studentenbeleid van de VU. De raad overlegt hierover geregeld met het college van bestuur.

Kennen wij elkaar?

De docent (m/v). Hij komt binnen en gaat voor de zaal staan. Gewapend met microfoon en powerpointpresentatie dompelt hij jullie onder in de collegestof van deze week. In de pauze wordt hij belaagd door een kudde van jullie, studenten, met vragen over Het Tentamen en nadat de klok anderhalf uur heeft getikt, lijkt de docent in rook op te gaan.

Twee keer per week staat hij anderhalf uur voor je neus, maar het blijft een ondoordringbaar figuur, je docent. Wat is zijn natuurlijke habitat, waar zou die heen gaan na het college? Wat drijft hem, wat motiveert hem? Ooit was hij zelf student, maar zou hij zich dat nog helder kunnen herinneren? De student. Tja, je ziet honderden koppies voor je neus. Je weet dat er halverwege je college nog wel een paar komen binnenvallen, maar je hebt geleerd die te negeren. Het is niets persoonlijks, hun prefrontale cortex is immers nog in ontwikkeling. Je vraagt je af: wat gaat er in die hoofden om? Wat zouden ze vannacht uitgespookt hebben, wat steken ze eigenlijk op van wat jij ze probeert te vertellen? Waar maken ze zich zorgen om, met de wereld nog aan hun voeten? Twee keer per week, soms vaker, zitten ze anderhalf uur voor je neus. Het blijven complexe figuren, studenten. Dagelijks luisteren ze naar elkaar. De docent. De student. Regelmatig geven ze elkaar ook antwoorden. Maar praten ze ook echt? En wat zouden ze zeggen, wat zouden ze elkaar meegeven, hoe zouden ze samenwerken? Wat zou jij willen zeggen en vragen? Begin een goed gesprek met je docent.

Verander de colleges, studeer aan de VU.



Merel Crezee, algemeen raadslid
m.creeze@studentenraadvu.nl

WAT ER VERDER SPEELT

Een selectie uit de onderwerpen waarover de USR nu nadenkt en/of onderhandelt:

- **Kwaliteitsafspraken.** De raad werkt aan een nog concreter plan, denk aan een integrale rapportage die ook voor studenten inzichtelijk is.
- **Vusam.** Het financieel verdeelmodel van de VU. Hoe wordt het geld dat wij van de overheid krijgen verdeeld over en binnen de faculteiten? En de bijhorende discussie: willen wij wel een brede, internationale universiteit zijn?
- **Aurora Network.** We zoeken een nieuwe Aurora Student Ambassador! Heb je interesse? Mail ons voor info en/of sollicitatie: usr@vu.nl.

De voorzitter vraagt

Zullen wij de eerste heuse Google University worden?

Op 9 mei zijn we flink wakker geschud. Ik heb het al bijna een jaar lang in deze column over veranderingen om ons heen en over afwegingen die we moeten maken als we als VU willen sturen op de toekomst. Maar die dag werden we allemaal met onze neuzen op de feiten gedrukt. Als onderdeel van een conferentie waarin we met zo'n zestig leidinggevend van de VU onze strategie voor 2020-2025 verder vormgaven kwamen twee sprekers ons het een en ander vertellen. Allereerst Bert van der Zwaan, schrijver van het boek *Haalt de universiteit 2040?*

en daarnaast Matthias Smalbrugge, bijzonder hoogleraar Europese cultuur en christendom aan onze universiteit. Beiden brachten dezelfde boodschap. Smalbrugge vanuit onze eigen historie en Van der Zwaan vanuit een omgevingsanalyse:

de universiteit zoals we deze in de afgelopen eeuwen hebben gekend – en daarmee ook de VU sinds 1880 – houdt op te bestaan. Universiteiten zullen geen unieke rol meer kunnen hebben als zij blijven focussen op het verzamelen, creëren en doorgeven van kennis. Een groot deel van deze kennisgeoriënteerde rol wordt tegenwoordig namelijk door het internet en technologie-reuzen als Google gespeeld.

Met dit gegeven is het belangrijk ons af te vragen wat de rol van de universiteit nog is, zowel van het concept 'universiteit' als van onze universiteit specifiek. Gelukkig hebben wij als VU door onze geschiedenis en achtergrond genoeg handvatten om deze vraag te beantwoorden. Onze

universiteit is opgericht vanuit de vraag naar rechtvaardigheid en humaniteit in een veranderende samenleving en dit is nog steeds relevant, aldus Smalbrugge. Door invulling te geven aan de begrippen rechtvaardigheid en humaniteit, niet alleen in theorie, maar juist in onze leefwereld, kunnen we van unieke meerwaarde zijn voor onze samenleving. Deze twee verhalen inspireerden ons. Het groeiende belang van academische vorming, zoals met A Broader Mind, en het afnemende belang van kennisoverdracht werd breed gedeeld. Ook is er behoefte aan minder grenzen tussen disciplines en faculteiten en aan meer ondernemendheid, zowel

in de organisatie als onder studenten en medewerkers. Vragen die opkwamen met, zeg maar, tamelijk verstrekkende consequenties: moeten we alle hoorcolleges afschaffen en zelfs alle faculteiten om zo kleinschalige ontmoeting

te stimuleren en hokjesdenken tegen te gaan? Of moeten we, zo werd geroepen, nauw samenwerken met Google en de eerste heuse Google University worden? Met de resultaten van deze en eerdere conferenties en alle gesprekken die we het afgelopen academisch jaar hebben gevoerd, onze consultaties en analyses gaan we nu echt het Instellingsplan 2020-2025 schrijven.

Begin september zullen we de conceptversie breed verspreiden en dan gaan we nog één keer met iedereen in gesprek voordat het plan definitief wordt met de medezeggenschap. Heb jij nog input die je in dit stadium wilt delen? Mail mij en anders spreken we elkaar na de zomer weer.



Mirjam van Praag
voorzitter college van bestuur

Heb jij nog input voor ons Instellingsplan 2020-2025?

Laat het weten! VU-baas Mirjam van Praag werkt aan het strategisch toekomstplan voor de VU. Advalvas verzamelt voor haar de reacties.

Reageren kan per mail naar devoorzittervraagt.advalvas@vu.nl of online onder Van Praags column op [advalvas.vu.nl/blog-item/Zullen-wij-de-eerste-heuse-Google-University-worden?](https://www.vu.nl/blog-item/Zullen-wij-de-eerste-heuse-Google-University-worden?)

Eigenlijk is het een terugkeer naar de studeerkamer van weleer. Docent Lidewij van Gils gebruikte de opbrengst van haar DocentTalentprijs 2017 voor de gloednieuwe Onderzoekskamer Klassieken.

Onderzoekskamer Klassieken brengt docent en student bijeen

DOOR FLOOR BAL

Het winnen van 4.000 euro voor de DocentTalentprijs 2017 zette docent Latijnse taal en cultuur Lidewij van Gils voor een dilemma. Want die prijs had ze niet gekregen omdat

ze zo goed multimediaal bezig was of op zo'n bijzonder innovatieve manier met de lesstof omging. "In het juryrapport stond dat de studenten het zo waardeerden dat ik met ze in gesprek ga." Het bedrag investeren in software of andere innovaties lag daarom minder voor de hand. Na meer dan een jaar nagedacht te hebben, wist ze opeens wat de oplossing was. Ze wilde het contact tussen docenten en studenten meer stimuleren. "Toen ik hier in de jaren negentig studeerde, was er op de twaalfde verdieping bij de Universiteitsbibliotheek (UB) een studiezaal. Daar zaten je docenten en studiegenoten te werken." Doordat

docenten tegenwoordig op afgesloten afdelingen werken, of zelfs thuis, zijn ze minder benaderbaar geworden. "Voor classici zijn bibliotheken onze laboratoria, ons materiaal de boeken. Het was door flexplekken van medewerkers en een uitgedunde leeszaal op de UB met nog meer flexplekken voor studenten onmogelijk geworden op de VU onderzoek te doen. Dat betekende ook dat studenten te weinig wisten van het onderzoek van hun docenten en ook de collega's onderling wisselden steeds minder uit."

'Ik kan direct naar de kast lopen en een boek pakken'

Hoogleraarportretten aan de muur

Maar het terugkrijgen van een studiezaal leek Van Gils een onmogelijke taak. Tot ze Harm Derks, manager library services sprak. "Als bibliotheek vinden we het belangrijk om ons om docenten en studenten te bekommeren", zegt Derks. "Daarom zijn we in gesprek gegaan om te kijken wat er mogelijk was."

Op 24 mei opende op de elfde etage de nieuwe Onderzoekskamer Klassieken. Een stijlvolle ruimte met hoogleraarportretten aan de muur, een klassiek kleed op de vloer en flink wat boekenkasten.



Lidewij van Gils

Die kwamen er niet zomaar. Derks hoorde via via dat in het W&N-gebouw nog een studeerkamer stond vol meubilair dat Reyer Hooykaas na zijn emeritaat als hoogleraar van de geschiedenis van de natuurwetenschappen had achtergelaten. "Ik vind het mooi om een verbinding met de geschiedenis van de VU te maken." De portretten van hoogleraren aan de muur zijn de eerste hoogleraren Latijn en Grieks aan deze universiteit. Zodat studenten kunnen zien in welke traditie ze staan.

Eindelijk weer boeken bij de hand

Van Gils is al tevreden over hoe ze de kamer kan gebruiken. "Vanochtend zat ik hier met een student die aan haar scriptie werkt. Ik kon direct naar de kast lopen en even een boek pakken. Op een flexwerkplek kan dat niet." Dat past bij hoe de UB haar collectie wil beheren. Waar voorheen alle boeken apart aangevraagd moesten worden, is de huidige boekencollectie steeds vaker open. Zodat bezoekers tussen de boeken kunnen snuffelen. Derks ziet ook voor zich dat in de toekomst in deze kamer college wordt gegeven en dat oude drukken naar de ruimte gebracht kunnen worden. "Het is onnodig dat studenten daarvoor met z'n allen naar de collectie toe moeten komen."

Duikvlucht in duurzaamheidsranking

De VU is flink gezakt in de SustainaBul-ranking, de lijst van duurzame hoger onderwijsinstellingen die jaarlijks wordt opgesteld door Studenten voor Morgen. Vorig jaar stond de VU op de vierde plaats, dit jaar op de tiende.

“We balen als een stekker”, zegt energiecoördinator Rooske Gaal van de Facilitaire Campus Organisatie. Zij was samen met vertegenwoordigers van Green Office bij de presentatie van de ranking en de uitreiking van de SustainaBul, een oorkonde voor de universiteit met de 'best practice' op het gebied van duurzaamheid. Gaal wijt de daling van de VU in de ranking aan het feit dat alle hogeronderwijsinstellingen steeds meer doen aan duurzaamheid, waardoor er steeds minder verschil is tussen de scores. Er zit inderdaad niet heel veel verschil tussen de scores van de VU en die van de Erasmus Universiteit, met wie ze de tiende plaats deelt, en de UvA, die op negen staat. Het verschil met de instelling die dit jaar op de vierde plek staat, is echter best groot.

Groen-blauw dak

"Ik denk dat we nog beter moeten ingaan op de samenwerking tussen de bedrijfsvoering op de VU en het onderwijs en onderzoek", aldus Gaal. Met die integratie is al een begin gemaakt in de vorm van de oprichting van het Amsterdam Sustainability Institute (ASI), een netwerk voor iedereen aan de VU die zich met duurzaamheid bezighoudt. Het ASI moet een einde maken aan de versnippering die er nu nog is op dat gebied. Een geslaagd voorbeeld van de samenwerking is het 'groen-blauwe dak' dat

'Het barst nog van het plastic en de petflessen op de campus'

nog voor het einde van de zomer op de aula van het hoofdgebouw komt. Het is gebaseerd op een idee van studenten en behelst een tuin op het dak die regenwater opvangt en waar wetenschappelijke proeven worden gedaan. Verder is er nog veel werk te doen op de campus. Zo barst het er nog van het plastic en de petflessen. Green Office probeert de campus petflessenvrij te krijgen. (PB)

Lees meer hierover op advalvas.vu.nl/nieuws > 28 mei 2019

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

DE OR AAN HET WERK: IT DOSSIERS

De afgelopen maanden ging het op deze plaats in Advalvas steeds over de OR en ODC-verkiezingen, maar het werk gaat natuurlijk gewoon door en inmiddels hebben de eerste vergaderingen van de raad in de nieuwe samenstelling plaatsgevonden. Het leek de OR een goed idee om een overzicht te geven van een aantal in het oog springende IT-gerelateerde dossiers die de laatste maanden zijn behandeld.

AVG

Het is nu ruim een jaar geleden dat de AVG, de Algemene Verordening Gegevensbescherming, in werking is getreden. De AVG zorgt voor een uitbreiding en versterking van de privacy-rechten van burgers, maar het legt ook een grotere verantwoordelijkheid bij organisaties om verantwoord met persoonsgegevens om te gaan. Ook de VU kijkt daarom of er correct wordt omgegaan met gegevens. Een goede zaak. Maar slaat de werkgever soms niet door? Want zoals de AVG de burger wil beschermen, zo moet de werkgever er alles aan doen om zich aan de wet te houden. En dan zijn de medewerkers niet alleen burgers, maar ook werknemers, met als gevolg dat bij bepaalde maatregelen de medewerkers kunnen gaan twijfelen of er misschien sprake is van wantrouwen. Het is voor de ondernemingsraad steeds zaak of de werkgever proportionele maatregelen neemt om zich aan de AVG te houden. Bijvoorbeeld een data-lek: als iemand bewust een data-lek veroorzaakt is dat een groot probleem. Maar waar gewerkt wordt, worden ook fouten gemaakt. Het is van groot belang dat iedereen die met data omgaat, weet wat wel en niet is

HET IS VOOR DE ONDERNEMINGS-
RAAD STEEDS ZAAK OF DE
WERKGEVER PROPORTIONELE
MAATREGELEN NEEMT OM ZICH
AAN DE AVG TE HOUDEN

toegestaan. Op VUnet zijn er wel definities te vinden wat een data-lek is, maar het ontbreekt een jaar na invoering van de AVG nog steeds aan een bruikbare handleiding om aan te geven hoe we als medewerkers kunnen voorkomen dat we onbewust fouten maken. Kortom, weet elke medewerker wel wat een data-lek is? Daarom stelt de ondernemingsraad zichzelf steeds de vraag bij behandeling van regelingen: zijn de middelen die de VU inzet verstandig en proportioneel?

ICT-VOORZIENINGEN

Om te zorgen dat medewerkers weten wat ze wel en niet mogen doen met de ICT-voorzieningen die de VU hen ter beschikking stelt, is er het reglement *ICT-voorzieningen voor medewerkers Vrije Universiteit*. In maart is dit reglement met het College van Bestuur besproken. Het reglement gaat over het bevorderen en handhaven van acceptabel ICT-gebruik en stelt een kader over de omgang met gegevens die vastgelegd kunnen worden. Het reglement is duidelijk over wat medewerkers mogen, maar ook wat ze niet mogen. Een computer is er in de eerste plaats voor de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden, ofwel zakelijk gebruik. Beperkt privé-gebruik van de computer is toegestaan, mits het de werkzaamheden voor de VU niet hindert. Besef echter steeds dat je werkt met een zakelijke computer. Als er bijvoorbeeld toch privébestanden of -berichten worden opgeslagen, is het zaak deze als privé te markeren. Alleen dan zal de werkgever er niet in kijken. Want het kan zo maar zijn dat er bijvoorbeeld in geval van langdurige ziekte, een collega in de computer moet gaan kijken. In zo'n geval is



DE OR HAD EEN FLINK
AANTAL VRAGEN VOOR HET
COLLEGE DIE VOOR EEN DEEL
NAAR TEVREDENHEID ZIJN
BEANTWOORD

het de collega dan niet toegestaan om in deze privé-berichten te kijken. Het reglement geeft verder aan wat er door de VU wordt gelogd en wanneer monitoring plaatsvindt. Vooral het loggen gebeurt heel veel: intoggen, mailen, bellen en het bezoek van websites, het wordt allemaal gelogd. Dat wil niet zeggen dat de baas de hele dag meekijkt. Alleen bevoegde functionarissen kunnen naar de logs kijken en zij hebben bovendien alleen leesrechten.

INDIVIDUEEL ONDERZOEK

Een apart hoofdstuk gaat over een gericht individueel onderzoek bij een gerechtvaardigd vermoeden dat een medewerker de gedragscode heeft overtreden of zich schuldig heeft gemaakt aan ongewenst gedrag. Zo'n onderzoek moet altijd door twee personen gedaan worden (het vierogenprincipe) en de medewerker moet zo snel mogelijk van het onderzoek op de

hoogte worden gesteld. Met dit reglement heeft de ondernemingsraad gedeeltelijk ingestemd. Er is nog niet ingestemd met het artikel dat gaat over (contact met) medewerkers die een speciale positie hebben binnen de universiteit. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de bedrijfsarts, de ombudsman, een vertrouwenspersoon en ook leden van OR en ODC's. Bij zo'n onderzoek worden alle bestanden, vanwege het vertrouwelijkheidsgehalte, buiten beschouwing gelaten. De OR vond de omschrijving niet nauwkeurig genoeg in vergelijking met omschrijvingen in andere reglementen. Inmiddels is van de kant van het college een aanpassing gekomen die in juni wordt besproken.

DIGITALE POSTVERWERKING

Met de instemming van de OR met het bovengenoemde reglement zijn twee andere onderwerpen nauw verbonden: allereerst de digitale

postverwerking. De VU ontvangt per jaar nog ongeveer 70.000 brieven. Het plan is dat deze bij binnenkomst worden geopend, gescand en digitaal worden doorgestuurd naar de geadresseerden. Het voordeel is dat zo'n brief dan meteen digitaal wordt gearchiveerd. De OR vroeg zich echter af of dit niet in strijd is met het briefgeheim; het briefgeheim bestaat om de burger te beschermen tegen de overheid. Maar in dit geval gaat de VU er van uit dat medewerkers de post ontvangen als 'medewerker van de VU'. Iedereen heeft immers ook een adres waar privépost naar toe gestuurd kan worden. Vanaf het begin zijn leden van de OR door de projectleiders van deze postdigitalisering bijgepraat. Inmiddels is het duidelijk dat als er *privé* op een envelop staat, deze niet wordt geopend en gewoon door de medewerkers van logistiek worden bezorgd bij de geadresseerde. Maar hoe weet iemand die een brief verstuurd dat er *privé*

op een envelop gezet moet worden om de brief direct, zonder openmaken van de envelop, bij de geadresseerde terecht te laten komen? Het antwoord is dat de VU zich zal inspannen om afzenders te laten weten dat post geopend zal worden in verband met een digitaliseringslag. Ook is toegezegd dat post aan medewerkers die werken in een speciale positie niet geopend zal worden als hun functie op de envelop is vermeld. Dat laatste gaat de OR niet ver genoeg. Ook een student die een brief aan een studentpsycholoog stuurt, moet er op kunnen vertrouwen dat deze niet geopend wordt. Het advies van de OR is daarom te beginnen met een pilot en dan na de evaluatie hiervan te kijken of de aanpak werkbaar is.

Ondanks nog steeds toenemend emailverkeer waardoor er steeds minder brieven verstuurd zullen worden, wil de OR graag alle mogelijke risico's uitsluiten.

MONITORINGSAPPLICATIE

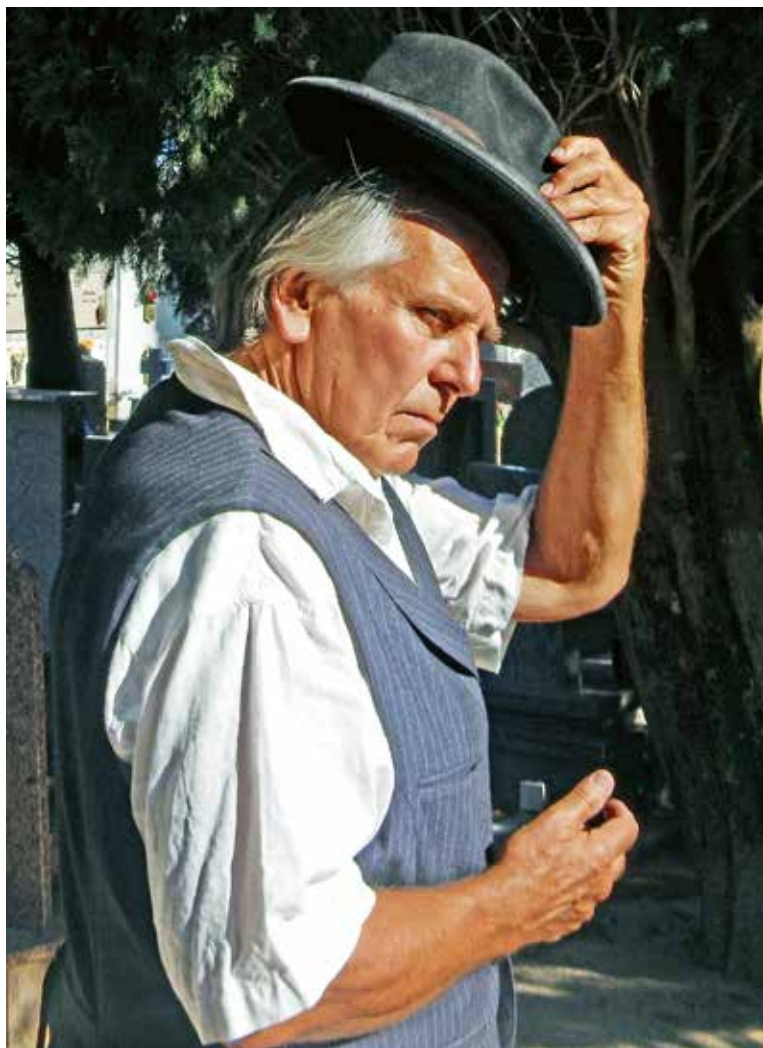
Het tweede onderwerp dat de gemoederen heeft bezig gehouden, is de invoering van de monitoringsapplicatie DTEX. De VU heeft deze applicatie al aangeschaft. Door alert reageren van de onderdeelcommissie van de dienst IT is de 'inzet van monitoringstool DTEX' alsnog aan de ondernemingsraad ter instemming aangeboden. De ODC IT heeft al veel vragen gesteld die, net als de antwoorden van de directeur van de dienst IT, eigenlijk voor elke medewerker belangrijk zijn om kennis van te nemen, vooral omdat een monitoringstool een hoog Big-Brothergehalte heeft. Het kan heel bedreigend overkomen als een werkgever, bij wijze van spreken, elke toetsaanslag kan herleiden. Daarom ook had de OR een flink aantal vragen voor het college die voor een deel naar tevredenheid zijn beantwoord. Toch blijft er een soort onbehagen. De applicatie is aangeschaft om datalekken te voorkomen, maar onduidelijk blijft hoe vaak deze datalekken met de applicatie gesignaleerd zullen worden. Wordt er niet met een kanon op een mug geschoten? Daarom kwam er van de kant van de OR, ook voor dit dossier, geen instemming op de invoering. Wederom is ook hier het advies eerst een pilot bij een onderdeel uit te voeren en zo te kijken of invoering zinvol is.

COLOFON

COMMISSIE COMMUNICATIE OR VICTOR BIJLERT,
SANDRA DE MAESSCHALCK, HENK OLIJHOEK EN
ERIC-JAN HARTSTRA TEKST ERIC-JAN HARTSTRA
BEELD PETER VALCKX -VORMGEVING HAAGSBLAUW

WWW.FACEBOOK.COM/ONDERNEMINGSRAAD.VU

@OR_VU



Nog op Uilenstede

Cultuur-
centrum
Griffioen

Seizoen
19/20 staat
online. De
kaartverkoop
is gestart

Korting voor
studenten: € 6,-
Korting mede-
werkers VU: € 2,50
griffioen.vu.nl

Niets is zeker, maar waarschijnlijk wordt komend Griffioen-seizoen het laatste op Uilenstede. Toevallig staan ook meerdere artiesten met hun afscheidsvoorstelling op het podium. Jammer! Of is hun houdbaarheidsdatum misschien al lang verstreken? Aan u de keus. Fluitist Chris Hinze neemt zijn publiek nog één keer mee op een kleurrijke reis door India. Muzikaal cabarettrio Enge Buren vindt het na 2.893 optredens en 43.056 keelsnoepjes mooi geweest. Gitarist en zanger Fernando Lameirinhas speelt een *best-of* met de hoogpunten uit zijn muzikale carrière. Martin Simek (foto) is nu echt uitgepraat over Martin Simek en kijkt in zijn laatste voorstelling terug op een leven vol misverstanden. Over houdbaarheid gesproken. Komende december bereik ik de pensioengerechtigde leeftijd van 66 jaar en 4 maanden. Wegwezen dus, kan iemand anders deze stukjes schrijven. Maar zoals gezegd: niets is zeker.

Dick Roodenburg
publiciteitsmedewerker Griffioen



L'Osteria



SFEER Ontspannen, met leuke Italiaanse muziek. We zitten op een terras in het zonnetje langs de Amstel. Perfect voor zomeravonden. Ideaal voor met vrienden, familie of date. Je hebt prachtig uitzicht, wij genieten van de ondergaande zon. Daarna zetten wij ons diner voort aan de ronde bar. Met zicht op de open keuken, ook leuk.

ETEN Wij beginnen met een glas witte wijn. Goed gevuld, goede kwaliteit. Ondertussen komer er enorme pizza's langs; wij hoeven dus niet lang na te denken over wat wij willen eten. Het menu biedt keuze uit pizza, pasta, salades. Wij bestellen een pizza met pikante salami en eentje met vier kazen. De pizza's zijn royaal belegd en perfect om te delen.

BEDIENING Vriendelijk, maar het duurt vrij lang voordat wij ons eerste drankje kunnen bestellen.

TIP Neem een pizza. Als toetje kun je twee kleine glaasjes nemen met tiramisu en panna cotta.

AANRADER Zeker, wel op tijd reserveren.

PRIJS Goed betaalbaar. Per persoon heb je twee flinke glazen wijn én een grote pizza. Zeker geschikt voor de grote eter én ook voor de kleine, want als je je eten niet op krijgt mag je het lekker mee naar huis nemen.

L'Osteria
Koude Ouderkerkerdijk 16
losteria.nl

Lisanne Smulders, eerstejaars master
bestuurskunde

Wil je ook GRATIS UIT ETEN,
in ruil voor een restaurantrecensie?
Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.



Ik vind de beste plekken om bier te drinken

Zoë Betrian

22

Vierdejaars communicatiewetenschap
Lichtblauwe flat

“ Al toen ik in de brugklas zat, wilde ik naar Amsterdam verhuizen. Ik kom uit Helmond, daar valt het na acht uur 's avonds helemaal stil. Nu ik hier woon, ga ik elke avond iets doen.

Het moet wel binnen mijn budget passen. De leukste evenementen in de stad zijn gratis. En ik vind alle aanbiedingen. Zo is dinsdag Ginsdag. Dan gaan mijn vriendinnen en ik goedkope gin-tonics drinken. Of we gaan naar een restaurant waar je voor 4 euro meerdere taco's kunt eten. Dan heb je voor 10 euro een leuk avondje uit. Momenteel werk ik in de online marketing. Maar ik hou er niet van om mensen over te halen om een product te kopen. Deze zomer loop ik stage bij *Het Parool*. Voor *PS Stadsgids* ga ik bijvoorbeeld uitzoeken wat de beste plekken zijn om bier te drinken. Dat vind ik het mooist: mensen enthousiast maken. In plaats van ze over te halen om iets te doen. ”

Door Floor Bal
Foto Peter Valckx

Wil je ook in UILENSTEDERS?
Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

Vier het Leven

Mijn oma en ik staan in de rij bij een koffiezaak in Scheveningen. Oma heeft zich feestelijk aangekleed omdat zij van de generatie is die zich als het ware nog optuigt als ze de deur uit moet, ze heeft een gekleurd bloemenbloesje aan, een sjaaltje om, clipoorbellen in, haar paarlemoeren haren glad gekamd. Ze staat kaarsrecht, met haar tas voor haar borst en oefent hardop wat ze straks gaat bestellen. Latte, zegt ze, latte.

Als we aan de beurt zijn is dat precies wat ze zegt: latte.

“En wilt u dat met haver, soja, amandel of gewone melk?” vraagt de barista behulpzaam. Verward kijkt mijn oma haar aan.

“Gewone melk is koemelk”, zeg ik.

“Koe dan”, zegt ze.

“Klein, middel of groot?” vraagt de barista. Mijn oma kijkt me vragend aan.

“Doe maar klein”, zeg ik.

Ik vraag me vaak af hoe de steeds groter wordende wereld op mijn steeds kleiner wordende oma overkomt. Ze is een stoere vrouw en weert zich kranig. Ze heeft een iPad waar vanaf ze me soms een mailtje zonder interpunctie stuurt. Ze gaat iedere week naar de sportschool. Ze zit bij een club voor ouderen die stichting Vier het Leven heet, waarmee ze dingen doet als advocaat maken, films kijken en naar het theater. Toch lijkt het alsof ze de wereld in toenemende mate steeds minder bijhoudt. Wij jonge mensen, we praten te snel en te zacht en we lijken onze eigen taal te spreken. We hebben het over open relaties, vlogs en selfcare, over de aantrekkingskracht van nieuwe politieke partijen, monstera's en podcasts. Wij navigeren moeiteloos tussen verschillende soorten melk en koffiekopmaten, ov-fietsen en live-blogs.

Wat we gaan doen, mijn oma en ik, is naar de musical *The Lion King*. Van eerder genoemde stichting Vier het Leven kreeg oma twee kaartjes en ze wist meteen met wie ze daarheen wilde, namelijk met mij. Iemand op wie ik graag indruk wil maken - we dronken bier op een terras en ik hield een vurig betoog over aaneenvolgend, het oprukkende conservatisme, het neoliberalisme en het debat tussen Rutte en Baudet - zei: “Jij moet oppassen dat je niet alleen maar heel kritisch wordt.” Als iemand waar je nog indruk op wilt maken zoiets over je zegt, blijft het hangen en waarschijnlijk zat zijn stem nog in mijn hoofd toen oma me opbelde en vroeg of ik mee wilde naar een musical en stemde ik daarom in ondanks het feit dat ik



musicals haat en als straf (probeer nooit indruk te maken op een man) zit ik nu ontzettend niet-kritisch te zijn bij een drie uur durende musical.

Als de musical eindelijk klaar is lopen we naar buiten. “Ik ga toch nog even binnen plassen”, zeg ik tegen mijn oma. “Blijf jij hier staan?” Ze knikt. Ik loop naar de wc, plas en was mijn handen.

Als ik terugkom is mijn oma weg. Meteen raak ik in paniek. Verhalen over jongens die oude vrouwen beroven schieten door mijn hoofd. Wie laat er nou een bijna 90 jaar oude vrouw alleen achter in een stad die ze niet kent?

Dan zie ik haar. Ze zit op een terras iets verderop en zwaait, haar clipoorbellen bungelen. Ik loop naar haar toe en ga bij haar aan tafel zitten. Ze heeft een tosti en een latte besteld. “Ik dacht dat je weg was”, zeg ik. “Waarom zou ik?” vraagt ze. Ze neemt een hap en wijst met haar tosti naar haar koffie. “Kijk”, zegt ze met volle mond, “helemaal zelf besteld.”



Sanne Pieters
derdejaars sociologie



ILLUSTRATIE
Dido Drachman
masterstudent
beeldverhaal,
Sint Lucas, Brussel